

§ 29 Vissa frågor om kyrkliga handlingar, m.m.

INGER WAHLMAN:

Ordförande! Jag yrkar bifall till den reservation och den motion, 2015:88, som avslogs. Det handlar om synen på äktenskapet mellan samma kön. Jag vill ge ett stöd till reservationen och yrkar bifall till den.

ANNA EKSTRÖM:

Ordförande! Även jag vill yrka bifall till reservationen som finns. Där står att ”vi anser att utskottet skulle beslutat föreslå kyrkomötet att med anledning av motion 2015:88 uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med ett förslag till ändring i kyrkoordningen som innebär att det blir ett villkor för prästvigning att ha förklarat sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön”. Dessa villkor är idag tre och går att läsa i utskottets betänkande på sidan 4. De är att man ska vara döpt och konfirmerad, man ska tillhöra Svenska kyrkan och man ska förklara sig beredd att i alla delar kunna tjänstgöra tillsammans med både kvinnor och män eller oavsett könet på den man tjänstgör med. Tre villkor för att bli präst och förslaget är nu att det ska bli fyra.

Vad kan hända? Det handlar ju om att välsigna människor, så vad är det värsta som kan hända? Jo, att människor som ber om att få bli välsignade blir det. Ingen ämbetsbärare äger välsignelsen. Den är inte vår och tack gode Gud för det. Vi minns morgonbönen och Bob Hanssons ord, att kärleken är så mycket mer än vår privata lilla kokong. Kärleken är ett litet ord men en stor händelse, den öppnar upp en dörr. Låt nu kyrkostyrelsen få öppna upp denna dörr, för Gud är kärlek och vill kärlek. Var inte rädda.

Bifall till reservationen.

BIRGITTA SÖDERFELDT:

Ordförande! Jag yrkar också bifall till reservationen som är inlämnad av Anna Ekström med flera, inkluderande Britt-Marie Danestig från vår nomineringsgrupp som deltog i septembermötet.

Kyrkliga handlingar är ju en viktig del av kyrkans verksamhet. Ibland tycker jag att vi betonar det för lite. Det är väldigt viktigt att vi möter alla som vill vigas och ingå ett äktenskap i kyrkan positivt och öppet, oavsett om det är ett samkönat par eller ett par med olika kön. Det är för många människor kanske ett av få tillfällen då man har kontakt med kyrkan. Det gäller också dem som deltar i vigseln som gäster och så vidare. Jag ser det därför som väldigt allvarligt om vi inte har den öppenheten och om präster ska kunna säga nej till att förrätta en välsignelse, som Anna pratade om.

Jag har också själv ett starkt engagemang i kyrkans familjerådgivningsverksamhet, bland annat som ordförande i den verksamheten i Stockholms stift. Där betonar vi väldigt tydligt att alla familjer är välkomna. Att ha en ordning där man inte riktigt har samma välkomnande attityd utan att anställda inom kyrkan kan säga nej till en del par ser jag som väldigt diskriminerande. Jag ser det som viktigt att alla som går in nu och ska bli präster i Svenska kyrkan har en annan och välkomnande attityd.

Jag yrkar alltså bifall till reservationen. Tack.

HELENA ELMQVIST:

Ordförande! Jag yrkar avslag på motion 2015:88 och har en särskild mening. Jag instämmer i utskottets avslagsyttrande och vill poängtera vikten av att kyrkans ledning och organisation i stort respekterar den väjningsrätt som präster idag har

från att viga samkönade. Ett avsteg från denna princip och detta löfte som gavs i samband med införandet av samkönade äktenskap vore högst negativt och anmärkningsvärt. Det skulle leda till stora praktiska svårigheter och splittra kyrkan. Frågan om synen på samkönade äktenskap får inte bli avgörande eller ett hinder för nyvigda präster eller för dem som är i stånd att söka till prästutbildningen. Respekten för olika syn på äktenskapet måste slås fast. Det måste markeras. Tack.

DAG SANDAHL:

Ordförande! Frågan gäller nu inte vad en välsignelse är eller inte är. Det var frågan 2009. Frågan gäller nu om kyrkomötet ska gå ifrån en utfästelse, ett löfte. I politiken är löften dagligvara. De håller så länge omständigheterna gäller. Sedan får man ompröva löftet. Vallöften är ju ingenting annat än tomt tal. I kyrkan är det annorlunda med löften. Där står de fast och där försvaras de. Det är det här vi ska göra och vi står vid vårt ord. *Facta sunt servanda* skulle kanske påven säga.

När vi röstar nu vill Frimodig kyrka slå vakt om kyrkomötet och jag antar att det är alldeles självklart. Man kan tänka sig, att vi låter kyrkomötet rösta och rösta bort sitt eget löfte och tappa auktoriteten, för vad är ett sådant löfte egentligen värt. Man kunde också tänka sig att kyrkomötet säger att vi står vid våra löften. Men främst kunde man nu tänka sig att biskoparna något så när mangrant reser sig upp och säger: ”Vi menar, med bakgrund av vad vi sa 2009, att det här löftet ska stå kvar.” Biskoparna kan i det här läget inte vara alldeles tysta. Om biskoparna är alldeles tysta är jag inte alldeles säker på att jag kommer att rösta för någonting, men om några biskopar kan säga att de vill att löftet ska stå kvar, då yrkar jag bifall till utskottet.

ANNA EKSTRÖM (REPLIK):

Det här med att ett löfte ska hållas är ju väldigt speciellt. Jag kan hålla med dig i sak att ett löfte ska hållas, men när kyrkomötet tog beslutet att kvinnor skulle få prästviga sig beslöt det att man inte skulle behöva tjänstgöra tillsammans etcetera, etcetera. Det var ett löfte när det ingicks. Det löftet höll vi knappt 50 år. Måne inte detta löfte som man gav 2009 hålla 50 år. Det finns ju ändå en utveckling, så ta det inte som att vi skulle vara en löftesbrytare. Vi ser mer att vi öppnar dörrar. Det handlar inte om att den som idag har ämbetet helt plötsligt ska vakna upp i morgon och ha ett annat ämbete att gå till. Det handlar om att den som nu söker in faktiskt ska kunna gå igenom fyra och inte tre provningar för att bli präst. Tack.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Ordförande! Du har brutit ditt löfte, sa flickan. Var inte ledsen, sa pojken, du kan få ett nytt. Om Anna Ekström kunde lugna sig och låta det här löftet stå 50 år ska jag inte ha mycket att säga, för då är jag död och begravnen. Men nu handlar det om 5 eller 6 eller 7 år och löftet ska bort. Det är faktiskt en ordentlig skillnad, bortsett från att kyrkan inte tog bort samvetsklausulen. Den föll av sig själv, sas det, eftersom den var ett förarbete till den lag som togs bort. Ta bort den här lagen, så faller också alla utfästelser. Det är ju där vi är just nu. Men argumentationen att eftersom vi har brutit ett löfte kan vi bryta ett till – det skulle kunna få en docent i etik att hoppa upp på båda fötterna och begära ordet.

ELISE NILSSON:

Ordförande! En kan fråga sig hur stort problem det är att inte samtliga präster vill viga samkönade par. Som Läronämnden gjort oss uppmärksamma på står det i skrivelsen 2005:9 från när välsignelse över registrerat partnerskap infördes, att det inte torde vara i parets intresse att handlingen leds av en präst som inte själv vill och har den övertygelsen och att det härtill inte rör sig om fler tillfällen än att de präster som vill räcker till. Det är rimligen sant också för vigsel av samkönade par idag. Tack och lov finns det många präster som med glädje viger älskande oavsett kön.

Nej, det ligger inte i parets intresse att bli vigd av någon som inte vill viga dem. Däremot ligger det i varje människas intresse att kunna söka sig till sammanhang i trygg vetskap om, att hen är välkommen som den hen är. Det ligger i kyrkans intresse och uppdrag att vara ett sådant sammanhang. Människor som lever i samkönade relationer är inte bara vigselpar. Hbtq-personer är konfirmander, unga ledare och aktiva ungdomsgrupper, präster, kyrkomusiker, vaktmästare, medarbetare i vår kyrka, barnfamiljer, ideella, gudstjänstfirare, förtroendevalda, körsångare och konfidenter. Hbtq-personer är människor som söker sin livskamrat, sin medmänniska och sin Gud.

Det handlar inte bara om vigselgudstjänster. Det handlar om att kunna dela sitt identitetssökande med sin präst och där möta förståelse, inte skuld. Det handlar om att inte behöva krångla in sig i könsneutrala omskrivningar vid anställningsintervjuer, kyrkkaffe och enskilda samtal. Det handlar om att inte behöva vara beredd på att mötas av förtryckets och osäkerhetens tystnad. Det handlar om att få finnas i en medmänniskas blick och där se och bli sedd som Guds avbild.

Hur ska en kunna och våga bli synlig inför en präst som inte bejakar ens identitet och kärlek? Vilken gudsbild ser vi när vi ser en präst som inte vill se oss? Hbtq-personer är mycket mer än vigselpar. Det handlar om mycket mer än vigselgudstjänster. Därför är det ett problem att inte samtliga präster vill viga samkönade par. Att det är så nu kan vi inte ändra på, men vi kan se till att framtiden blir annorlunda. Även om det inte är möjligt att bifalla motionerna, 2015:20 och 2015:88, som de nu föreligger vill jag bejaka deras intention. Det handlar om så mycket mer än att viga eller att inte viga.

NILS GÄRDER:

Ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Orsaken till att jag begärt ordet är att jag skulle vilja fästa uppmärksamhet på att orsaken till den regel som finns att präst inte behöver viga i de fall då prästen inte anser att han eller hon vill detta egentligen inte grundar sig på en hänsyn till prästen personligen. När vi tog beslutet om vigsel och äktenskap konstaterade vi att det fanns utrymme för två olika uppfattningar i frågan om äktenskap inom ramen för Svenska kyrkan, att det inte var kyrkoskiljande och att vi uppfattade det som en del av den civila rättfärdigheten som vi skulle kunna ha olika uppfattning om.

Om man skulle bifalla motionen 2015:88 skulle man ta ställning, som jag uppfattar det, inte bara till prästers tjänstgöringsplikter utan egentligen också ta ståndpunkten att det inte finns mer än en ståndpunkt som man kan ha och tillhöra Svenska kyrkan. Det skulle vara utomordentligt olyckligt, skulle jag vilja säga. Det skulle faktiskt vara kyrkoskiljande på ett sätt som vi på alla sätt har sökt undvika när vi fattade beslutet för något år sedan. Därför menar jag att det är mycket angeläget att utskottets yrkande bifalls och att konsekvensen av ett bifall till motionen skulle bli mycket mer långtgående än att bara handla om prästers tjänstgöringsskyldighet.

ARON EMILSSON:

Ordförande! Vi behandlar ju under årets kyrkomöte ett antal motioner av särskild stor och kyrkopolitisk vikt med intentioner och klang som kommer att färdas långt utanför den här salen, från stift till stift, från församling till församling i vårt vidsträckta land och som slår an strängar utanför våra organ. En sådan motion är 2015:88 av Anna Ekström med flera, Ta bort samvetsklausulen för nyvigda präster, vilket är en skildring närmare realiteten, avskaffande av respekten för olika fromhetsinriktningar och äktenskapssyn inom Svenska kyrkan. Det är nämligen vad detta i förlängningen handlar om, ett förslag som riskerar respekt och öppnar för splitt-ring. Vi känner alla från stift till stift, från norr till söder, från nomineringsgrupp till nomineringsgrupp, ja, vi känner alla till hur uppsplitande konflikten kring samkönades rätt till vigsel var för några år sedan, då man efter debattens höga vågor slutligen anammade dagens ordning.

Det var inte alls något självklart beslut. Det föranleddes av många och långa diskussioner i såväl det officiella Sverige som i kyrkans organ, ner till kyrkoherdar och församlingsgemenskaper, i stad och land och ända in i stugorna. Synen på äktenskapet varierar, inte bara i vår kyrka utan även bland Sveriges invånare, bland många fler än man kan tro. Och dagens åsiktskorridor är kritisk till dagens ordning. Många är också positiva. Med andra ord, det är precis som det ska vara i en demokrati, även om respekten för de båda synsätten kunde tillmätas samma ömsesidiga acceptans från vardera sidan i det dagliga samtalet, oavsett om det hålls i Knäckebyhults landsförsamling eller i Stockholms domkyrkoförsamling. Tro mig, så är inte fallet idag. Även präster vittnar om utfrysning.

När man ändå landade i den ordning som vi har idag gällande vigslar av samkönade nådde man även det viktiga löftet att ingen enskild präst mot sin övertygelse tvingas viga samkönade. Det är kyrkoherdens ansvar att kalla in en präst som är öppen för det. Man kom också fram till att synen på äktenskapet inte ska vara en fråga man ställs till svars för som prästkandidat. Viktigast av allt är att det inte ska vara ett hinder för att utbilda sig till det kall man har. De här löftena är viktiga av flera principiella skäl. Dels måste vår kyrka kunna rymma den klassiskt kristna konservativa uppfattningen som många, många har jämte den samhällshärskande liberalteologin. Dels är det en fråga om medmänsklighet. Skulle denna typ av förslag anammas och förkunnas är det bevisat att de som talar varmt om arbetet mot diskriminering själva framhärdar i diskriminering. En annan fara lurar också i kölvattnet av det här förslaget. Ett bifallande av den här typen av förslag sprider ringar på vattnet och skulle snart leda till att de idag tjänstgörande prästerna i denna klassiska äktenskapssyn skulle ifrågasättas och i förlängningen inte kunna tjänstgöra i vår kyrka. Då står vi inför en kluven kyrka, så också med detta förslag. Många goda präster skulle inte kunna börja eller måste sluta sitt värv i vår kyrka. Signalvärdet av den här typen av förslag ska inte underskattas.

Bifall till utskottets förslag om avslag på motion 2015:88. Tack.

ANNA EKSTRÖM (REPLIK):

Aron, tack för ditt inlägg. Detta handlar om att få bli vigd till präst. Det handlar ju inte om trosuppfattningar eller fromhetsinriktningar i stort. Det handlar om vem som ska få vigas till präst i Svenska kyrkan. Vi kan dra det till domen som föll, om det var förra veckan, för barnmorskan som inte ville göra abort. Då sa man att hon nog då inte kunde jobba som barnmorska. Det är ju en del i det yrket. Eller att vara busschaufför men bara vilja köra dem som har blå handskar på sig.

Att bli präst i Svenska kyrkan innebär att vi ställer upp på tre saker som nu föreslås bli fyra. Det är ingen rättighet att bli präst. Det finns ingen skyldighet att prästvigas. Medmänsklighet är att ge välsignelse.

ARON EMILSSON (REPLIK):

Ordförande! Jag ska fatta mig kort. Det finns många både unga och gamla präster som inte delar synen på att samkönade kan ingå äktenskap. Att frånga respekten och acceptansen för den hållningen är olyckligt. Det är inte formellt eller paragrafiskt riktigt att hänvisa till medmänsklighet. Det handlar om respekt för olika fromhetsinriktningar i vår kyrka. Ska vi säga till den gode prästkandidaten som kan vara en god predikant eller visar sig ha en god diakonal, social omsorg, ”nej min gode vän, du kan inte utbilda dig till präst för vi kan inte acceptera din hållning som var den allmänt rådande för bara några år sedan”. Jag tycker det är riktigt, riktigt tråkigt och riktigt illa i så fall. Tack.

ANNA EKSTRÖM (REPLIK):

Ja, Aron, det är precis det vi ska göra. Är det så att man inte ställer upp på de fyra grejerna som det då innebär att bli präst, så kan man inte bli det. Vi gör ju det redan idag. Vi nekar faktiskt väldigt goda själasörjare, väldigt goda förebedjare, men som inte vill ha sitt ämbete bredvid en kvinna. Dem nekar vi redan idag. Det är ju någonting vi gör för att vi ändå har en riktning. Det handlar inte om dem som är bärare av ämbetet utan dem som vill bli bärare.

OLLE BURELL:

Herr ordförande! Jag är oändligt stolt över att tillhöra en öppen och demokratisk folkkyrka i ständig reformation. Vi befinner oss i en tid som är väldigt avgörande för Svenska kyrkans framtid. När vi diskuterar denna fråga måste vi se flera decennier framöver, eftersom de som prästvigts nu eller snart kommer att vara några av de främsta företrädarna för Svenska kyrkan i förhållande till Sveriges befolkning och de som bor utomlands under många decennier framöver.

Det kan vara frestande att återupprepa mycket av det som sas när vi diskuterade den här frågan ur ett annat perspektiv, ett mycket mer omoget perspektiv men som ledde fram till ett historiskt beslut med stor majoritet 2009. Det var mycket vändor inför det här och det talades om kyrkosplittring, men det blev inte så. Vad jag tyckte inte riktigt kom fram då och som jag därför vill passa på att lyfta fram här är den splittring av kyrkan som hade pågått i decennier före det här beslutet men inte på det här spektakulära sättet, där en viss fraktion som har företrädare som kan tala mycket väl hotar med att lämna eller lämnar. Person efter person efter person, hundratusentals människor som tappade tålamodet med Svenska kyrkan, som inte ville tillhöra en kyrka som de tyckte var förlegad och låg efter. Jag tycker det var en fullt rimlig slutsats vi drog när vi fattade det senaste viktiga beslutet, att alla de som vid den tidpunkten och de som nu är prästvigda och fullgör sitt arbete på ett mycket uppskattat sätt som goda predikanter och förrättningspräster ska få gå i mål. Jag tycker det är viktigt och riktigt.

Men nu handlar det om dem som ska bli framtidens företrädare för Svenska kyrkan. Jag tycker det vore fel att lura unga människor att söka sig till yrket som präst i Svenska kyrkan genom att inte vara tydlig här och nu och säga, att det i framtidens kyrka är högst osannolikt att våra medlemmar över huvud taget kommer att kunna ta den typen av företrädare på allvar. Därför tycker jag att motionen från

FiSK i det här fallet är genial, eftersom man från kyrkomötets sida då är tydlig, om vi skulle bifalla den, med att man inte kommer att kunna passa bra i rollen som präst i Svenska kyrkan om man har den typen av uppfattningar.

Jag vill därför yrka bifall till reservationen.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Jag vill bara stryka under vad Olle Burell säger. Den här kyrkan lever i ständig reformation. Det betyder för Olle Burell att det är ständiga förändringar och de styrs av vad medlemmarna menar. Reformation är något helt annat. Det är att kyrkan får tillbaka den form hon hade, alltså biblisk, teologisk reformation så som Martin Luther sa det. Luther sa inte en enda gång: Detta tycker inte medlemmarna om och alltså ska vi ändra någonting. Han sa: Det här går mot skrift och kyrkans erfarenhet.

Tanken att det är medlemmarna som ska gilla präster eller inte är förstås en bestickande tanke. Men kyrkan lever inte riktigt så. Då blir det en kyrka som blir folkets kyrka och därmed till sist inte Guds kyrka. Auktoriteten blir en annan. Jag kan hänvisa till ett exempel i ett sydligare grannland på 1930-talet som fixade en sådan kyrka.

OLLE BURELL (REPLIK):

Herr ordförande! Jag hade en gång en medarbetare från denna stad som reagerade lite på mina konservativa drag när det gäller estetik och former. Han sa: "Har du tänkt på att den konservatives öde är att försvara det som tidigare tiders generationer har misslyckats med att förhindra?" Det där var nyttigt för mig att höra och det har jag försökt ta med mig. Det som det handlar om enligt mig är att våra medlemmar, vi som utgår från tanken om det allmänna prästadömet, kommer – tro mig – att göra en samfällad annan tolkning av det kristna kärleksbudskapet än vad vi gör idag eller vad man gjorde för hundra år sedan eller trehundra år sedan. Detta är en mycket viktig fråga för många som gör, om de upptäcker hur det egentligen ligger till, att man kommer att gå ur Svenska kyrkan i ännu större omfattning än tidigare.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Varje gång Olle Burell öppnar munnen behövs det någon som tolkar vad han säger. Han säger "det allmänna prästadömet" men så säger inte kyrkan. "De troendes allmänna prästadöme" innebär en dramatisk skillnad. Det är trons folk som styrs av Bibeln och bekännelsen som agerar, inte allmänheten. Sedan är det inte riktigt sant att hundratusentals människor lämnat Svenska kyrkan på en lärofråga. De flesta lämnar, så vitt jag förstår, på en ekonomisk fråga. Det har ju mätts men vilka som lämnar på grund av någon lärofråga vet vi inte. Hundratusentals kan det i alla fall inte vara. Däremot vet jag att ett antal präster och kyrkoarbetare just nu ger upp och ger sig iväg. Ja, kanske biskopen i Västerås kan berätta mera om detta. Detta är också det allvarliga i läget. Man måste veta också vad som finns bakom ryggen och det är radikalitet.

OLLE BURELL (REPLIK):

Herr ordförande! Kyrkans egen forskningsavdelning har visat att det finns en ekonomisk aspekt på vissa utträden men att det finns en värderingsaspekt på väldigt många andra utträden. Det är ingen tvekan om det. Det som är så allvarligt när en person lämnar Svenska kyrkan är att han eller hon väldigt sällan går in i ett annat

samfund där man känner sig mer hemma. Det är alltså massor av människor, hundratusentals människor i detta land som blir samfundslösa. Det fantastiska med religionsfriheten är ju att vi har en mångfald av trossamfund i världen och i detta land. Jag är övertygad om att de som tycker att det jag står och säger och kanske många andra tycker är för snävt enligt deras mening har ett antal andra trossamfund att söka sig till, kanske inte med lika fina prästgårdar eller med bra löner, men dock med bra ämbeten att kunna utföra. Tack.

BISKOP RAGNAR PERSENIUS:

Ordförande! Det efterfrågades biskoparnas hållning i detta. Den framgår ju av Läro-nämndens yttrande som alla biskopar enhälligt har ställt sig bakom och där man konstaterar vad som har beslutats, också att det går att rymma olika uppfattningar och dessutom att kyrkan tar ansvar på varje nivå för att människor ska ha tillgång till vigsel av personer av samma kön. Låt mig bara komplettera med en kommentar från ett stift, Uppsala stift. Vad jag förstår är det inga som helst problem för en människa att på ett likvärdigt sätt få tillgång till vigsel av samma kön. Den här regleringen är ju likartad den som finns för vigsel av fränskilda.

Vi har haft två incidenter som jag känner till. En kände jag till innan jag kom hit och en fick jag reda på när jag kom hit. Den ena handlar om en präst som på ett omoget sätt haft en dålig kontakt med ett par av samma kön, den andra om en vikarierande kyrkoherde som inte har sett till att det här ordnades på ett bra sätt. Det jag tycker är ett stort problem är faktiskt, att de kyrkorättsliga kunskaperna och kunskaperna om de beslut som fattats är så dåliga och det har ju inte blivit bättre med det nya utbildningsinstitutet. Om man tittar på detta ur en antagningssynvinkel anser jag också, att det handlar om ett djupare plan än bara om hållningen till vigsel av personer av samma kön. Det handlar om hur man bemöter människor. Det handlar om synen på sexualitet, både för heterosexuella och för homosexuella. Vi skulle behöva komma lite djupare än de här symbolfrågorna, nämligen både hur vi bemöter människor med en viss sexuell orientering och hur vi tar ansvar för vår egen sexualitet. Det finns mycket att arbeta med här, också i antagningssystemet. Det beslut som togs kan ju inte innebära att man för att man har en viss uppfattning skulle ha en in blanco-rätt att bli präst.

TOMAS JANSSON:

Ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Det beslut som togs 2009 om vigsel av samkönade par var ett mycket glädjande beslut. Svenska kyrkan har varit ett framsynt samfund och ett samfund som troget har tolkat evangeliet. Jag är stolt och glad över att tillhöra en kyrka som viger samkönade par.

Dock vill jag påminna om vad Läronämnden har yttrat i frågan inför detta möte, att Svenska kyrkan även efter beslutet kan rymma olika uppfattningar i frågan. Jag instämmer i det Hans-Olof Andrén har sagt. Skulle vi införa ett absolut förbud att prästvigas om man skulle ha en minoritetsuppfattning i frågan, är det nog ganska liktydigt med att vi frångår principen att kyrkan kan rymma lika uppfattningar. Jag tycker det är en olycklig försnävning av Svenska kyrkan. Även om jag själv har svårt att förstå uppfattningen att samkönade par inte kan vigas, vill jag ändå försvara möjligheten att ha den uppfattningen som medlem i kyrkan. Vi har också en fungerande mekanism i gång för att säkerställa, att samkönade par som kommer och begär att få bli vigda ska få ett gott bemötande och känna sig likvärdigt behandlade.

Som Läronämnden säger är det kyrkan som enhet och inte den enskilda prästen som även fortsättningsvis ansvarar för människors tillgång till de kyrkliga handlingarna.

Alltså är det församlingen som ska se till, att ett par av samma kön som kommer och vill vigas ska bemötas på ett smidigt och bra sätt av en präst som med glädje viger det här paret. Det är ganska enkelt, att de bland prästerna som har en minoritet inte tvingas fram till att göra detta. Därför tycker jag utskottet värnar om ett gott system som vi har idag. Utskottet värnar om det goda i beslutet om vigsel av samkönade par.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

JOHANNA ANDERSSON:

Ordförande! Jag vill också yrka bifall till utskottets förslag. Listan på villkor inför kommande prästvigning kan komma att bli ganska lång om några år. Jag vill framhålla att det under utskottets överläggningar ganska tydligt framkom att denna motion inte främst utgick från en pastoral omsorg om samkönade par. Det är inte så att samkönade par har svårt att hitta någon som vill viga dem. Vi är många präster som med stor glädje viger dessa par. Det framkom också under utskottets diskussioner att många av oss präster aldrig har fått frågan. Efterfrågan är inte så stor.

Om det inte är en pastoral fråga, vad är det då? Då kommer man till sist fram till att det här nog är en politisk fråga. Det här kommer bara att skapa splittring i kyrkan. Det är ett löftesbrott naturligtvis och det är något helt nytt som införs, om präster plötsligt ska ha vigselplikt i Svenska kyrkan. Tack.

MARGIT BORGSTRÖM:

Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Den här diskussionen var jag med om 2009. Den var liknande då och den upprör. Idag känner jag: Ska jag tappa tron på Svenska kyrkan, på att den är trovärdig? Kan jag säga till människor som jag möter att Svenska kyrkan är trovärdig? Den håller vad den har lovat. Just i den här frågan har det varit en cirkus. Man undrar var Svenska kyrkan egentligen står. Så kommer denna diskussion åter igen och tas upp. Jag känner mig väldigt upprörd idag. Låt de präster som fått löftet få ha kvar sin åsikt. Släng inte bort den oerhörda kapacitet som dessa präster är för kyrkan och för dem som står för de andliga värdena, som vill stå fast vid Bibelns ord. Det är väl det kyrkan ska göra, stå fast i vad Bibelns ord säger. Det får inte bli en politisk fråga som vi framför här, för att vara politiskt korrekt. Den frågan ska vara kyrkligt korrekt om vad Bibeln säger.

Jag önskar att det finns tidningspress som lyssnar till vår diskussion idag och som också kan analysera vad vi idag säger. Tack för ordet.

ANNA EKSTRÖM (REPLIK):

Ordförande! Att detta med pastoral omsorg, att efterfrågan inte är så stor och att vi har upprörda känslor här skulle handla om att vara politiskt korrekt och inte kyrkligt korrekt vill jag ta avsteg ifrån. På något sätt måste alla ändå känna igen orden ”störst av allt är kärleken”. På något sätt måste vi ändå förstå att det inte är någon av oss som äger välsignelsen. Det är inte upp till oss att välja vem som ska få den och inte. Tack.

LISA TEGBY:

Jag är väldigt glad åt beslutet 2009 och jag har med stor glädje haft vigsel utav några samkönade par. Samtalet om vigslar och om synen på äktenskapet behöver fortsätta i vår kyrka, både bland oss som är vigda och bland kyrkfolk, mellan biskopar och prästkandidater. Jag ser inget problem i att vi har olika syn på vigsel i kyrkan och bland präster. Vi har råd med det. Vi tar emot de samkönade paren som vill viga. Vi möter varandra klokt och respektfullt, hoppas jag, vilken syn vi än har på dessa frågor. Jag hoppas att biskoparna i sina samtal med prästkandidater tar upp frågor om vigsel, om bemötande och om andra frågor. Det är kyrkan som ska viga. Jag vill yrka bifall till utskottets förslag. Jag tror att vi om 50 eller 20 år kommer att vara i ett annat läge, därför att vi har samtalat om de här frågorna, vi har mött varandra. Men jag tycker inte det är rätt att vi ska ändra på detta nu.

Så bifall till utskottets förslag. Fortsatta samtal, respekt och kärlek.

BERTH LÖNDAHL:

År 2012 genomfördes i Svenska kyrkan 19 271 vigslar. Av dessa var 132 samkönade, alltså 0,7 procent. Vad är problemet? Vad är problemet att då också acceptera att de kan prästviga som kommer från andra fromhetstraditioner än den radikaliserad som det innebär att man alltid måste bejaka samkönade vigslar för att bli vigd? Problemet här är således inte, att de samkönade par som önskar bli vigda på det sättet skulle bli förhindrade att bli vigda. Problemet är någonting annat.

Då måste vi också som kyrkomöte fundera vidare på om vi menar allvar med mångfald, som både bejakar samkönade vigslar och har respekt för de fromhetstraditioner där detta är främmande. Är det så att vi vill ha kvar de fromhetstraditioner inom Svenska kyrkan som ändå på många sätt har burit såväl gudstjänstliv som kyrkoliv och församlingsliv och som känner sig främmande inför de nya beslut som har fattats? Menar vi allvar med den mångfalden, att den verkligen ska ha bredd eller ska den bara ha bredd åt ett håll? Ska mångfalden bli en lögn, bli ett ord man använder och inte en realitet?

Ordet kärlek har använts många gånger här. Jag har stor respekt för det ordet, men jag vet också att det ordet ibland flyter ut på ett odefinierat sätt. I Bibeln definieras ordet kärlek av själva Jesus Kristus. Han säger, att störst är den som har den kärlek som ger sitt liv för sina vänner. Det är Kristi försoningshandling. Det har aldrig varit så att kärleken definieras utifrån att den skulle vara fullständigt gränslös, att allt är rätt och ingenting är fel, utan kärleken vet också att den kan ange att det finns gränser när någonting inte längre är i enlighet med Guds vilja.

BISKOP EVA BRUNNE:

Ordförande! Jag begärde ordet efter Margit Borgströms inlägg. Margit Borgström blir upprörd över att den här frågan tas upp igen. Jag blir upprörd över att Margit Borgström förutsätter att det enbart är de präster som säger nej till att viga samkönade som står för den andliga uppbyggnaden och för hållandet vid Bibelns auktoritet. Jag behöver få det sagt.

Sedan vill jag också få säga följande. Om vi går på reservationen kan det bli så att Läronämnden behöver kallas in igen. Bara som en upplysning.

MARGIT BORGSTRÖM (REPLIK):

Detta har jag inte menat. Det finns präster som står för att viga homosexuella och det finns de som inte vill. Det är det jag menar. Vi beslöt det 2009 och låt det stå kvar. Tack för ordet.

EVELINA JOHANSSON:

Ordförande! Jag tror att man säkert vill väl. Det vill man nog ofta. Och jag tror säkert att det bakom båda de här motionerna, 2015:20 och 2015:88, finns en tro att önskan är god. Kanske man försvarar dem som bäst behöver försvaras. Medmänsklighet är att ge välsignelse, hörde vi. Frågan är väl vem som är min medmänniska. Jag står inte här för att påminna om att din medmänniska också är den präst som inte vill viga samkönade par, det har vi redan påmint om, utan snarare att den här frågan handlar om mycket mer än om präster. Det har tidigare sagts att den handlar om mycket mer än vigsel, men den handlar också om mycket mer än präster. Den handlar om lekfolket, för detta är inte enbart en prästerlig fråga.

Var finns medmänskligheten med det lekfolk som berörs av den här frågan, inte med dem som ska gifta sig oavsett parkonstellation, utan med dem som inte tror att reformerna är i enlighet med Guds ord och som har blivit lovade att den uppfattningen är lämnad utrymme i Svenska kyrkan på lika villkor? Det handlar inte heller bara om tanter och farbröder som kommer att vara döda om 50 år så att vi kan bryta löftet, med all aktning för den äldre generationen. Det handlar om barnfamiljer, där föräldrarna fostrar sina barn i den tro de själva bär. Ska kyrkomötet signalera, utöver att man inte har någon aktning för sitt eget givna ord, att det egentligen inte finns något utrymme för de här familjerna? De fostrar sina barn i kristen tro i Svenska kyrkan, men dessa barn ska aldrig någonsin kunna prästvigas i den tro de växer upp i. Var finns medmänskligheten med de människorna? Vad finns det för anledning för de människorna att betrakta sig som hemmahörande och välkomna i vårt sammanhang, om den tro de bär diskvalificerar för prästvigning? Det är ingen mänsklig rättighet att bli präst, det är inte en kristen rättighet att bli präst, men om din fromhet ska anses höra hemma i Svenska kyrkan är det inte rimligt att varje frukt av den fromheten i form av en människa ska ha en helt stängd väg mot prästämbetet. Det behövs medmänsklighet här, inte bara med ämbetsbärare och inte bara med brudpar, utan med det vanliga lekfolket av båda de godkända uppfattningarna om äktenskapet i Svenska kyrkan. Tack.

HANS-OLOF ANDRÉN:

Ordförande! Jag har för inte så väldigt länge sedan blivit ombedd att försvara utskottet och det gör jag väldigt gärna. Svenska kyrkan är ju en bred organisation. Det är högt i tak i Svenska kyrkan. Den rymmer många olika andliga traditioner. Det är en stor rikedom. Ibland är det ett väldigt trassel, men det är en stor rikedom också. Det har varit spännande här på kyrkomötet, tycker jag, att lära känna olika fromhets-traditioner, även de som inte finns hemmavid. Så har det varit länge och så tror jag nog vi ska försöka bibehålla Svenska kyrkan. Om alla tycker likadant, vad är vi då? Då är det inte en kyrka längre, då har det blivit en sekt, och det tycker inte jag är en bra utveckling.

Lite grand på den linjen var det väl, när vi 2009 fattade beslutet att vi i en luthersk kyrka samtidigt kan ha olika syn på äktenskapet, både att det är reserverat för man och kvinna och att det är riktigt att också viga samkönade par. Båda dessa uppfattningar anser vi alltså står i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro,

bekännelse och lära. Beslutet innebar också att vi inte återinförde någon vigselplikt för präster. Det fanns en sådan en gång i världen och det ställde till väldigt mycket elände, men den avskaffades redan 1976. Tiden går, men det som var brännande på den tiden var vigsel av fränskilda. Det tyngde många. Nu är väl det inte något större bekymmer längre, men så var det på den tiden. Då avskaffades vigselplikten och den återinfördes alltså inte 2009. Det är fortfarande så, att en präst inte är skyldig att viga. Men kyrkan viger, som Lisa Tegby sa här förut. Vi har också hört vittnesmål om att det i praktiken inte har inneburit så stora problem.

Motion 2015:88 vill att samvetsklausulen ska tas bort. Då påpekar ju Läronämnden att det inte finns någon samvetsklausul. Man har ingen plikt att viga och det är inte alls samma sak som samvetsklausul. Eftersom kyrkomötets beslut innebär att vi har två äktenskapssyner som båda ryms inom Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, finner utskottet att vi inte bör gå motionärerna till mötes på den här punkten. Det ska vara möjligt att prästviga oavsett syn på detta. Men självklart, som Ragnar Persenius har påpekat, ingår det i prövningen av prästkandidater att man måste klara av de här frågorna på ett vettigt sätt. Det ligger alltså på prövningen, men det finns ingen sådan reglering och vi vill inte att den ska införas.

Så, ordförande, bifall till utskottets hemställan.

JERRY ADBO:

Ordförande! Spännande debatt och spännande diskussion. Jag minns den från 2009 också och långt där innan när frågan avhandlades. Detta är mer en sakupplysning. Det är flera personer som har uttryckt att de är upprörda här idag. Det är tråkigt, det ska vi inte behöva. Vi ska ha ett gott debattklimat, tycker jag.

Men jag kan också bli lite upprörd. Jag kan bli upprörd över att det framstår som att vi inte riktigt vet vad vi talar om, att vi är okunniga på området. Det talas om samkönade personer, samkönade par, att det är homosexuella som är samkönade och så vidare. Ingen människa kan vara samkönad. Det finns några levande varelser som faktiskt rent biologiskt är definierade som samkönade. Det är sniglar. Det lär också finnas en fiskart som är just samkönad. Det vi talar om här är ju personer av samma kön som ingår äktenskap.

Jag vill också reda ut detta med sexuell läggning. Det har ju ingenting med det här att göra. Två personer av samma kön som ingår äktenskap har med kön att göra, inte med sexuell läggning. Sedan är det kanske vanligast att det är bisexuella eller homosexuella personer som väljer att ingå äktenskap i vår kyrka. Men även heterosexuella par skulle ju faktiskt också kunna ingå äktenskap, inte sant. Så vi bör nog lyfta nivån i denna debatt och läsa på, så att vi vet vad vi talar om.

Sedan håller jag inte med att det bara är kyrkan som ska gälla. Vad jag menar är att det självklart handlar om kyrklighet, men att vi inte får vara politiska i vår kyrka förstår jag inte. Många blandar ihop detta begrepp med att vara partipolitisk. Jag tillhör en nomineringsgrupp i Svenska kyrkan, det är jag stolt över. Jag bär med mig mina politiska värderingar, men det handlar om min människosyn och den synen på människan delar jag med Jesus Kristus. Jag väljer också att tro på vad som står i Bibeln, men den måste också tolkas i vår samtid. Jag tror till exempel inte på att kvinnan ska tiga i församlingen. Jag tror inte på att den man älskar agar man, och så vidare. Jag väljer att lyda Johannes som säger: "Älska varandra." Och kärleken finner faktiskt inga gränser, inte i min kyrka. Tack ska ni ha.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 166.